

Slovenski
Etnografski
Muzej

vez z dediščino

MUZEJSKI
PROGRAMI
ZA VRTCE
IN ŠOLE

VIDETI, DOŽIVETI, SE UČITI IN RASTI Z DEDIŠČINO

Slovenski etnografski muzej je stičišče,
kjer se prepletata preteklost in
sedanjost, slovenska in svetovna
kulturna dediščina. Z neštetimi
majhnimi zgodbami razstavljenih
predmetov je najmlajšim,
osnovnošolcem in srednješolcem
dediščina predstavljena na način,
da jo vidijo, doživljajo in se ob
njej učijo. Raznoliki in ustvarjalni
programi na stalnih razstavah
Med naravo in kulturo ter **Jaz,**
mi in drugi: podobe mojega
sveta vabijo, da se skupine
v muzej rade vračajo. Tako
drug z drugim rastemo
in se učimo za skupno
prihodnost.

**Predšolski
otroci**

**Učenci
1. triade**

**Učenci
2. in 3. triade**

Dijaki

igramo se, spoznavamo dediščino, družimo se, ustvarjamo, vzgajamo, smo strpni, učimo se dialoga, raziskujemo, spoštujemo raznolikosti, medpredmetno povezovanje, gradimo pozitiven odnos do dediščine, krepimo narodno zavest, osvajamo pojme nekoč-danes, srečujemo se s pripovednim ljudskim izročilom, prisluhujemo, smo zbiratelji, osvajamo pojme, nadgrajujemo znanje, govorimo, razumemo, pripadamo, sobivamo, spoštujemo, umeščamo, izražamo, igramo se, spoznavamo dediščino, družimo se, ustvarjamo, vzgajamo, smo strpni, učimo se dialoga, raziskujemo, spoštujemo raznolikosti, medpredmetno povezovanje, gradimo pozitiven odnos do dediščine, krepimo narodno zavest, osvajamo pojme nekoč-danes, srečujemo se s pripovednim ljudskim izročilom, prisluhujemo, smo zbiratelji, osvajamo pojme, nadgrajujemo znanje, govorimo, razumemo, pripadamo, sobivamo, spoštujemo, umeščamo, izražamo, igramo se, spoznavamo dediščino, družimo se, ustvarjamo, vzgajamo, smo strpni, učimo se dialoga, raziskujemo, spoštujemo raznolikosti, medpredmetno povezovanje, gradimo pozitiven odnos do dediščine, krepimo narodno zavest, osvajamo pojme nekoč-danes, srečujemo se s pripovednim ljudskim izročilom, prisluhujemo, smo zbiratelji, osvajamo pojme, nadgrajujemo znanje, govorimo, razumemo, pripadamo, sobivamo, spoštujemo, umeščamo, izražamo, igramo se, spoznavamo dediščino, družimo se, ustvarjamo, vzgajamo, smo strpni, učimo se dialoga, raziskujemo, spoštujemo raznolikosti, medpredmetno povezovanje, gradimo pozitiven odnos do dediščine, krepimo narodno zavest, osvajamo pojme nekoč-danes, srečujemo se

Predšolski

otroci

A group of young children in a classroom, some wearing paper masks and holding up drawings, participating in a craft activity.

Potujemo na vse strani sveta

Med muzejskimi predmeti se podamo na pot okrog sveta. Pri tem nismo le opazovalci in popotniki, ampak tudi raziskovalci in ustvarjalci. Na zabavni poti po vseh celinah sveta odkrivamo življenje različnih ljudstev, sproščamo svojo domišljijo z izdelovanjem afriških mask, prisluhnemo pravljici in spoznamo, kako lahko kos tkanine postane oblačilo. V Avstraliji nas čaka tudi "pikasto,, presenečenje.

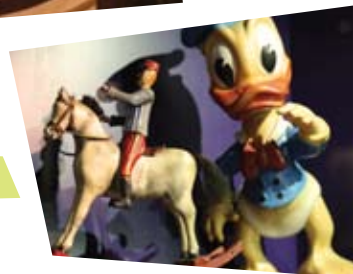
60 min / + 4 leta / 2 eur

Hvaležni medved

Na razstavi *Med naravo in kulturo* iščemo odgovore na vprašanja, kakšno je bilo pohištvo v nekdanih kmečkih domovih, kje so spali otroci, s kakšnimi igračkami so se igrali. Ob tem prisluhnemo koroški ljudski pravljici o hvaležnem medvedu in zapojemo uspavanko. Na koncu sestavimo pomanjšano zibelko.

60 min / + 3 leta / 2 eur

23.2.2014

oš Valentina Vodnika (1. r.)
Prijetno, prijazno. Vedno odidemo
polni vtisov. Lues i.

20.1.2011

Člajpša hvala za prijetno vodenje
v našem muzeju. Se se bomo vrnili.
Včeraj in natefca oš dr. Bogomirja
Člajpša Dirača

26.10.2016

Člajpša hvala za čudovito izkušnjo, otroci so uživali.
Urtec Fridolin

10.12.2016

Všečno, poučno, primereno za šolske
skupine.
Ped. fakulteta v Ljubljani, Oddelka za
razredni pouk

Kajbolj vše mi ji bil
labirint, ker si lahko
določene stvari tudi preizkusim

Učenci
1. triade

Etnoabecedaž

Na interaktivni raziskovalni razstavi za otroke se pod imenom Etnoabecedaž skriva labirint, ki nas od črke A do Ž popelje v svet nekdanih uporabnih predmetov. Te spoznavamo z odkrivanjem, raziskovanjem, ustvarjanjem in igro. Tako se na primer pod črko O nahaja ognjišče, kjer se 'pogrejemo' in prisluhnemo pravljici iz ljudskega izročila ter si pri črki Ž - žrmlje zmeljemo pšenico. Domov bomo odnesli spominek, ki ga izdelamo glede na letni čas (papirnato pisanico, duha v podobi goloba, igro tri v vrsto...).

75 min / 3 eur

Včasih je bilo tako!

Otroke so stoletja pojmovali kot majhne odrasle, zato so morali sodelovati pri vseh opravilih, ki so družini omogočala preživetje. Na razstavi *Med naravo in kulturo* spoznavamo pripomočke in različna dela kot so nabiralništvo, ribolov, poljedelstvo, živinoreja in obrti. Prisluhnili bomo pravljici iz pripovednega izročila ter ustvarjali. Kaj, to pa je odvisno od letnega časa!

75 min / 3 eur

Moj klobuk ima tri luknje

Ovca Jurka nas popelje v spoznavanje nekdanjega življenja otrok, njihovih del, oblačil. Zanimivo je življenje pastirjev. Koliko jih poznate? Ob ljudski pripovedki in pesmi si bomo naredili in okrasili pastirske klobuke in avbe.

75 min / 3 eur

Šege in navade skozi koledarsko leto

Z učenci bomo ob predmetih na razstavi *Med naravo in kulturo*, ki govorijo o nekdanjih praznovanjih, spoznavali šege in navade. Od koledarskega leta je odvisno, kateri šegi namenimo največ časa. Konec zime so v ospredju pustne šege, spomladi velikonočne, pozimi božično novoletne. Na te teme ustvarjamo maske, poslikujemo velikonočna jajca ali izdelujemo jaslice. V vsakem primeru pa zaplešemo ob zvokih ljudske glasbe.

75 min / 3 eur

Potujemo na vse strani sveta

Med muzejskimi predmeti na razstavi *Med naravo in kulturo* se podamo na zabavno in ustvarjalno pot na vse celine sveta. Pri tem nismo le opazovalci in popotniki, ampak tudi raziskovalci in ustvarjalci. Na poti odkrivamo življenje različnih ljudstev, sproščamo svojo domišljijo z izdelovanjem afriških mask, prisluhnemo pravljici iz svetovnega izročila in spoznamo, kako kos tkanine postane oblačilo. V Avstraliji nas čaka še 'pikasta' poslikava roke.

75 min / 3 eur

Čebelja pot

Sladki med! Včasih je bil med edino sladilo, zato je bilo čebelarstvo od nekdaj zelo pomembno. Spoznali bomo čebelarjevo delo, različne vrste panjev, še posebej panje kranjiče s poslikano sprednjo stranjo. Čebelar je imel v čebelnjaku pravo razstavo poslikanih zgodb. Tudi mi bomo poslikali deščico, ki bo spominjala na panjsko končnico.

90 min / 6 eur

Za učitelje: vez z učnim načrtom

Vsebine programov so usklajene s šolskim učnim načrtom za 1., 2. in 3. razred ter se povezujejo s predmeti: okolje, glasba, slovenščina in likovna umetnost.

Cilji programov

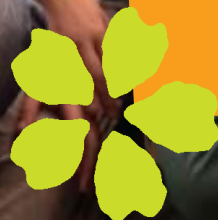
so osvajanje in spoznavanje:

- pojmov nekoč - danes
- življenjskih okolij
- vsakdanjih opravil, opreme doma in prehrane v preteklosti
- čebelarских opravil ter medu, ki se uporablja kot hrana in zdravilo
- praznovanj in iger
- ljudskih glasbil in njihovih zvokov
- ljudske umetnosti
- pripovednega ljudskega izročila doma in po svetu
- pozitivnega odnosa do kulturne dediščine, do drugačnosti in razvijanje medkulturnega dialoga

Učenci
2. in 3.
triade

Med naravo in kulturo, ogled razstave

Razstava pripoveduje o človekovi težnji po preživetju, ustvarjalnosti, vsakdanu in prazniku pri nas in drugod po svetu. Z zgodbami o predmetih učence popeljemo na pot raziskovanja in spoznavanja načina življenja, predvsem v 19. in v prvi polovici 20. stoletja. Za boljše spoznavanje preizkusimo kopije izbranih muzejskih predmetov. Vsebine vodenih ogledov po dogovoru prilagodimo s poudarki na posameznih temah iz **slovenske ali zunajevropske kulturne dediščine**.

Svet je predstavljen po celinah s predmeti, ki so jih Slovenci, odprti za drugačnost in nepoznano, s svojih poti in raziskovanj prinesli domov.

90 min / 3 eur

Jaz, mi in drugi: podobe mojega sveta, ogled razstave

Skozi muzejsko razstavo se srečamo z zgodbo o posamezniku, ki raste in ima različne vloge v družini, lokalni skupnosti, narodu in svetu. To so teme o katerih lahko razmišljajo tudi odraščajoči otroci in mladina:

- Kdo sem jaz
- Moj dom - moja družina
- Moja skupnost - moj domači kraj
- Moj narod - moja država

Na razstavi se izražamo na različne načine; z gibom ali doživljanjem skozi igre vlog, ugani kdo?, spoznavanje oseb, ogledalo, obrazna mimika, ...

90 min / 3 eur

Ustvarjalne delavnice

- Panjske končnice
- Tkanje s tkalsko deščico in demonstracija tkanja na ročnih statvah v **Tkalskem ateljeju SEM**
- Cvetje iz papirja
- Jaslice
- Gregorčki
- Pustne maske
- Belokranjske pisanice
- Afriške maske
- Lovilci sanj
- Instrumenti - dežne palice

120 min / 5 - 7 eur

*ogled razstave z delavnico

Lončarstvo in kulturna dediščina na dosegu rok

Je skupen program Slovenskega etnografskega muzeja in **Lončarskega ateljeja SEM** za dneve dejavnosti v osnovnih šolah. Ob ogledu razstave *Med naravo in kulturo* lahko izbirate med tremi programi.

Mini lončar

(za skupine do 30 otrok)

- prikaz dela na lončarskem vretenu
- skupna poslikava tradicionalne lončarske posode
- šola prejme poslikano in žgano posodo

150 min / 3 + / 4 eur

Maxi lončar

(za dve skupini po največ 15 otrok)

- prikaz dela na lončarskem vretenu
- ustvarjanje na lončarskem vretenu
- otroci prejmejo žgane izdelke

120 - 150 min / 3 + / 4,5 eur

Kipar

(za dve skupini po največ 15 otrok)

- izdelava glinenih predmetov v ročnih tehnikah na določeno temo
- otroci prejmejo žgane izdelke

150 min / 3 + / 4,5 eur

Za učitelje: vez z učnim načrtom

Vsebine so usklajene s šolskim učnim načrtom za 2. in 3. triado ter se povezujejo s predmeti: družba, slovenščina, gospodinjstvo, glasba, likovna umetnost, geografija, zgodovina, državljanska in domovinska vzgoja ter etika.

Cilji programov

so osvajanje in spoznavanje:

- pojmov časa, prostora, posameznika in družbe
- pomena družine, skupnosti in medsebojnih odnosov
- različnih okolij in vlog posameznika v njem
- pojmov etičnosti, ekologije, etnologije in muzeologije
- pojmov osebne, družinske in skupne dediščine
- ljudskih instrumentov, njihov pomen ter glasba ob praznovanjih, šegah in navadah
- pripovednega ljudskega izročila pri nas in po svetu
- različnih vsakdanjih del, bivalne in oblačilne kulture
- ljudske umetnosti in njenega pomena
- pozitivnega odnosa do domovine in drugačnosti, do slovenske in svetovne kulturne dediščine
- medkulturnega dialoga in vzgoja proti predsodkom ter stereotipom.

Dijaki

Jaz, mi in drugi: podobe mojega sveta, ogled razstave

Razstava govori o človeku in njegovem umeščanju v svet. Skozi sedem razstavnih poglavij dijaki spoznavajo in razmišljajo o razmerjih med sabo in drugimi ter se seznanjajo s človekovo vpetost v prostor in čas.

Vsebine:

- Jaz - posameznik
- Moja družina - moj dom
- Moja skupnost - moj domači kraj
- Čez meje domačega kraja - moja odhajanja
- Moj narod - moja država
- Moja ali tuja drugačnost - širni svet
- Jaz - moj osebni svet

90 min / 3 eur

Med naravo in kulturo, ogled razstave

Razstava pripoveduje o človekovi težnji po preživetju, ustvarjalnosti, vsakdanu in prazniku pri nas in drugod po svetu. Z zgodbami o predmetih dijake popeljemo na pot raziskovanja in spoznavanja načina življenja, predvsem v 19. in v prvi polovici 20. stoletja. Za boljšo predstavo dijaki preizkusijo kopije izbranih muzejskih predmetov. Vsebine vodenih ogledov po dogovoru prilagodimo s poudarki na posameznih temah iz slovenske ali zunajevropske kulturne dediščine, lahko tudi glede na program srednjih strokovnih šol. Svet je predstavljen po celinah s predmeti, ki so jih Slovenci, odprti za drugačnost in nepoznano, s svojih poti in raziskovanj prinesli domov.

90 min / 3 eur

* Po dogovoru za dijake za poglobitev določene teme pripravljamo **ustvarjalne delavnice**.

Delavnici na temo identitet ali simbolov, po ogledu razstave

Dinamično razmišljanje odraščajočih o sebi in družbi na delavnicah.

Identitete

Koliko identitet ima posameznik od rojstva do smrti? Katere so te identitete? Kakšen je naš odnos do njih? Zakaj se te spreminjajo? Katere so stalne in zakaj? Po čem se identificiramo - kakšne so naše lastnosti, značilnosti, vrednote ...

O tem se sprašujemo na dinamični delavnici, kjer spoznavamo sebe in sovrstnike. Na primeru razreda ugotavljamo skupno identiteto, podobnosti in raznolikosti njenih

članov. Lastnosti skupin ne gre posploševati, ne pri etničnih skupinah ne pri narodih. Vsebinsko povežemo tudi s temami multikulturalnosti, strpnosti, stereotipov in predsodkov.

Simboli

Na razstavi odkrivamo simbole in znake. Kako jih razumemo? Srečujemo jih tudi v vsakodnevnem življenju že od prazgodovine. Nekateri so naravni, drugi dogovorjeni, lahko so verbalni ali vizualni, obredni ... Vsem je skupno, da nam skušajo nekaj sporočiti, vendar za razumevanje njihovega

pomena potrebujemo znanje. Pripadnosti določeni kulturi, religiji in ideologijam, določenim skupinam, socialnemu statusu in načinu življenja lahko razberemo še drugače. Marsikaj nam lahko pove zunanji videz kot so poslikave telesa, tetoviranja, brazgotinjenja, nakit, uporaba določenih predmetov in podobno. Ali prav razumemo njihovo sporočilo? Kako si razlagamo njihov pomen? To spoznavamo na igriv način in v jeziku mladih.

90 - 180 min / 3 - 5 eur

ZA PIKO NA i
v šolskem
letu 2017 / 18

Občasna razstava

Afganistan - slovenski pogledi

Afganistan

Slovenski pogledi

Muzeji ne poznamo meja. Skozi slovenske poglede popotnikov v Afganistan odstiramo življenje v državi, ki jo danes prevečkrat enačimo le z vojno, nemiri, begunci ... S spoznavanjem njihove zgodovine, umetnosti pa nam zato neznano postane znano in bližje. Afganistan ima bogato kulturno zapuščino, ki jo odkrivamo skozi glasbila, oblačila, nakit, preproge, slike, orožje in fotografsko gradivo.

Gremo v Afganistan?, obrazstavne dejavnosti

- Afganistan na dlani: z beležnico po razstavi
- Ne bojmo se neznanega: igre zaupanja in socialne igre
- Sklepajmo prijateljstva: sporočila afganistanskim otrokom
- Afganistanska zmajski tradicija: izdelovanje papirnatih zmajev
- Spremenimo svojo podobo: spoznavanje oblačilnega videza, izdelava nakita ali krašenje rok
- Ko spregovorijo oči: risanje / slikanje oči
- Leteča preproga: S pravljico v daljno deželo Afganistan

Afganistansko dopoldne

Kulturni dan v **Slovenskem etnografskem muzeju in Kinodvoru**

- Ogled razstave
 - Projekcija filma *Sonita*, o begunski deklici iz Afganistana
- Namenjeno učencem od 13. leta in srednješolcem.

Ogled razstave
90 min / 3 eur,
film 90 min / 4 eur

90 - 120 minut / 3 - 5 eur

Bobri v Slovenskem etnografskem muzeju

Ljubljanski festival
kulturno-umetnostne
vzgoje

Konec januarja in v začetku februarja po ljubljanskih kulturnih ustanovah z različnimi prireditvami odpremo vrata mladim Bobrom. Cilju, da povečamo dostopnost do kakovostnih kulturnih vsebin, se že vrsto let priključuje tudi Slovenski etnografski muzej.

Pravljice v Slovenskem etnografskem muzeju

Pripovedovalski festival

Pripovedovalski festival Pravljice danes je že dvajset let vsako pomlad osrednja pripovedovalska prireditev v Sloveniji. Na festivalu v Cankarjevem domu in Slovenskem etnografskem muzeju pripovedi iz bogatega ljudskega izročila oživljajo pripovedovalci različnih

strok in generacij. Poslušalcem omogoča, da doživijo dobro besedo, ljudskim zgodbam pa išče živo pot v današnji čas. V Slovenskem etnografskem muzeju poteka program za otroke, kjer se vsako leto predstavijo znani pripovedovalci.

20. pripovedovalski festival
Pravljice danes

Za vzgojitelje in učitelje

Plesno, glasbeno in pevsko
izročilo pri vsakodnevnem
delu z otroki

Celodnevni seminarji

Slovenski etnografski muzej v sodelovanju z Zavodom Etnika in mag. Mojco Leben prireja *seminarje plesnega izročila za otroke*. Namenjeni so vzgojiteljem v vrtcih in učiteljem v osnovnih šolah. Udeleženci na seminarjih teoretično in praktično pridobijo izhodišča za uporabo plesnega, glasbenega in pevskega izročila pri vsakodnevnem delu z otroki.

Program seminarjev:

- 9. oktober 2017, 9.00 - 16.00
Štirje letni časi: Ljudski ples, pesem, glasba ter šege in navade skozi koledarsko leto in slovenske pokrajine (sklop: jesen - zima)
- 13. november 2017, 9.00 - 16.00
Ljudski ples in pesem: tradicija in ustvarjalnost za sodobni čas
- 8. januar 2018, 9.00 - 16.00
Ustvarjajmo z ljudskim plesom! (celostna srečanja z dediščino - 1. del)
- 12. februar 2018, 9.00 - 16.00
Štirje letni časi: ljudski ples, pesem, glasba ter šege in navade skozi koledarsko leto in slovenske pokrajine (sklop: pomlad - poletje)
- 12. marec 2015, 9.00 - 16.00
Ustvarjajmo z ljudskim plesom! (celostna srečanja z dediščino - 2.del)

Cena seminarja je 50,00 eur na osebo.

Prijave na enega ali več seminarjev so obvezne, zbiramo jih do srede pred izvedbo.

Beležnica za vzgojitelja /učitelja

Slovenski etnografski muzej bomo obiskali

datum

ura

ogledali si bomo razstavo s programom

.....

Za informacije, najavo
in dogovor o naših
željah pokličem / pišem
v Slovenski etnografski
muzej, kjer mi bosta vedno
z veseljem prisluhnili
muzejski pedagoginji.

Sonja Kogej Rus

T. 031 728 955; 01 300 87 50

E. sonja.kogej-rus@etno-muzej.si

Špela Regulj

T. 01 300 87 98

E. spela.regulj@etno-muzej.si

Kje smo?

Slovenski etnografski muzej

Metelkova 2, Ljubljana

www.etno-muzej.si

[www.etno-muzej.si/solski program](http://www.etno-muzej.si/solski_program)

T: 01 3008 745; 01 3008 700

Odprto: torek - nedelja, 10. 00 - 18.00

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

Slovenski etnografski muzej, Metelkova 2, 1000 Ljubljana, T: 01 300 87 45, E: etnomuz@etno-muzej.si, www.etno-muzej.si